

Kultur for læring

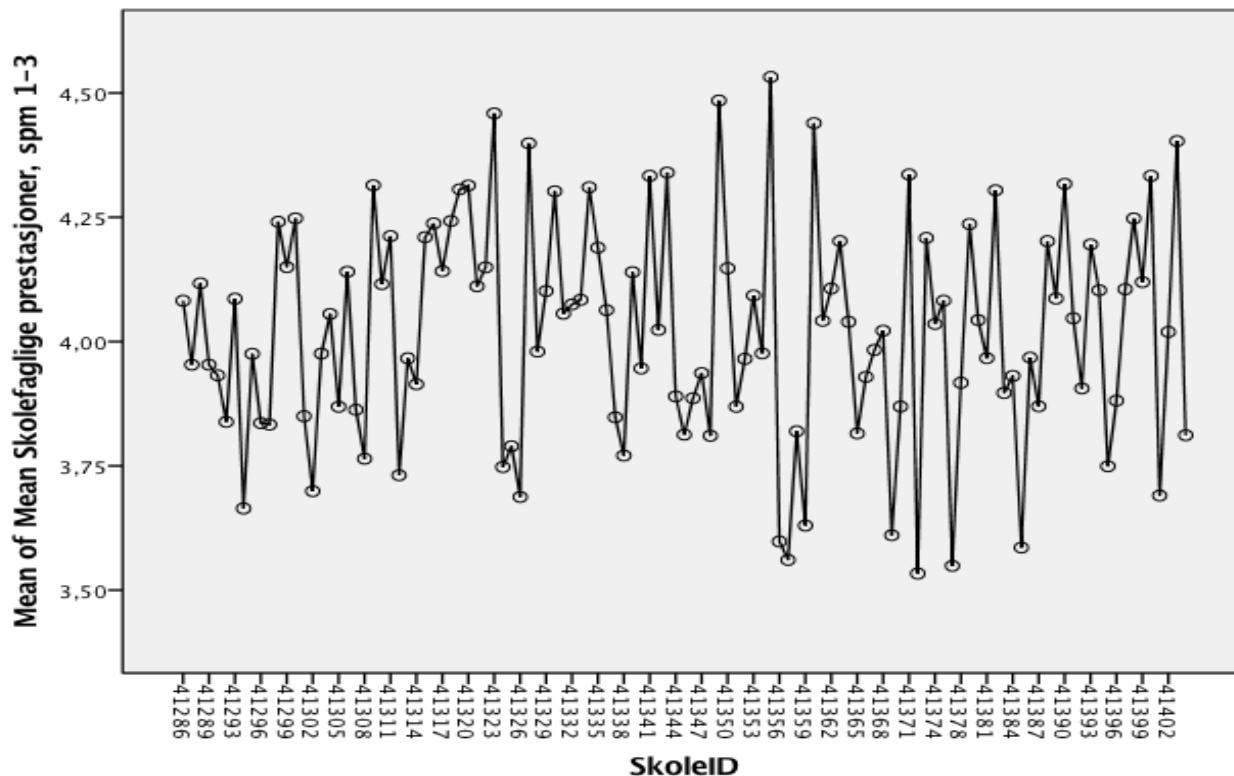
Kartleggingsresultater

Thomas Nordahl

02.03.17

Skolefaglige prestasjoner

Variasjon i skolefaglige prestasjoner mellom skoler i Hedmark (Cohens d = 1,02)

Resultater for en barneskole med godt læringsutbytte hos elevene

Kartlegging	Område	Skåre
Nasjonale prøver (snitt siste to år)	Lesing	58
	Regning	56
	Engelsk	56
Kultur for læring	Læringsmiljø 1 – 4 (elev)	523
	Læringsmiljø 5 – 7 (elev)	532
	Undervisning 5 – 7 (elev)	529
	Kontaktlærer av elevene	531
	Lærervurderinger	560

Skolefaglige prestasjoner og foreldrenes utdanningsnivå

Utd. nivå	N far	Snitt skolefag	N mor	Snitt skolefag	Cohens d far	Cohens d mor
Grunnskole	849	3,68	604	3,49	*	*
Yrkesfag	4384	3,96	2614	3,83		
Allmennfag	1155	4,02	1148	3,93		
1 – 3 år høyere utd.	2646	4,21	3016	4,16		
Mer enn 3 år høyere utd.	3335	4,44	5299	4,36	*	*
Sum	12369	4,13	12681	4,12	0,73	0,82

Korrelasjoner skolefaglige prestasjoner

	Faglig trivsel	Sosial trivsel	Relasjon elev lærer	Læring skultur	Struktur	Feedback	Forventning mestring	Motivasjon og arbeidsinnsats	Støtte til lekser
Skolefaglige prestasjoner	,26	,11	,06	-,03	-,06	-,11	,29	,64	-,03

Skolefaglige prestasjoner

- Det er lav til ingen sammenheng mellom sentrale læringsmiljø- og undervisningsvariabler og skolefaglige prestasjoner.
- Dette kan sannsynligvis forklares med at elever som sliter med læring får mer hjelp og støtte fra lærere
- Det er mulig vi trenger en sterkere særbehandling av enkelte grupper av elever (f.eks. barn av foreldre med lavt utdanningsnivå) med intensive kurs, høye og tydelige forventinger, samarbeid med hjemmet o.l.

Forventing om mestring

	Ja, alltid	Ofte	Av og til	Sjelden	Nei, aldri	Snitt
Jeg tror at jeg kan klare de oppgavene jeg får i undervisningen	3466	6296	1199	97	40	4,18
Jeg prøver på nytt hvis jeg gjør en feil	5291	4100	1293	333	67	4,28
Jeg gir opp hvis jeg syns oppgaven er vanskelig	448	943	2477	4824	2376	3,70
Når jeg arbeider med skolefag, fortsetter jeg å jobbe selv om det jeg skal lære er vanskelig	4340	4457	1783	352	106	4,14

Korrelasjoner - forventning om mestring

	Motivasjon	Skolefaglig prest.	Feedback	Lærer - elev	Faglig trivsel	Und. og lærhem. atferd
Forventing om mestring	,33	,29	,31	,41	,54	,51

Regresjonsanalyse – forventning om mestring

Model	R	Adjusted R Square	Change Statistics	
			R Square Change	Sig. F Change
Motivasjon og arbeidsinnsats	,330 ^a	,109	,109	,000
Skolefaglige prestasjoner	,344 ^b	,118	,010	,000
Norskundervisning	,590 ^c	,348	,229	,000
Relasjon lærer - elev	,609 ^d	,371	,023	,000
Feedback i undervisning	,614 ^e	,377	,005	,000
Undervisnings- og læringsh. atferd	,657 ^f	,431	,055	,000
Faglig trivsel	,671 ^g	,450	,019	,000

Elevvurderinger og læreres kjønn

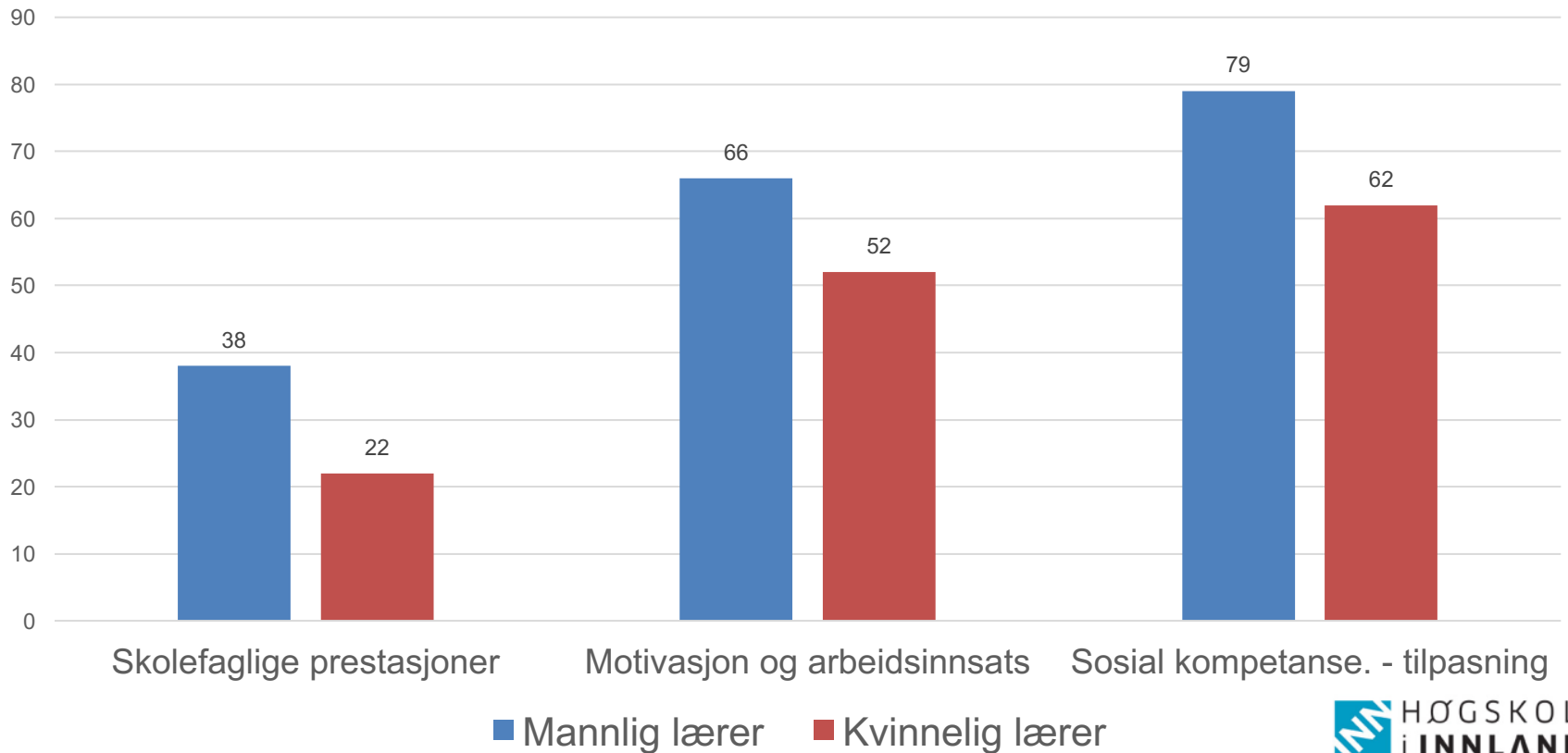
Elevvurderinger og lærers kjønn

Område	Mannlig lærer	Kvinnelig lærer
Skolefaglige prestasjoner gutt	3,71	3,91
Skolefaglige prestasjoner jente	4,10	4,15
Motivasjon og arbeidsinnsats gutt	3,49	3,56
Motivasjon og arbeidsinnsats jente	4,05	4,01
Sosial tilpasning gutt	2,91	2,94
Sosial tilpasning jente	3,39	3,33

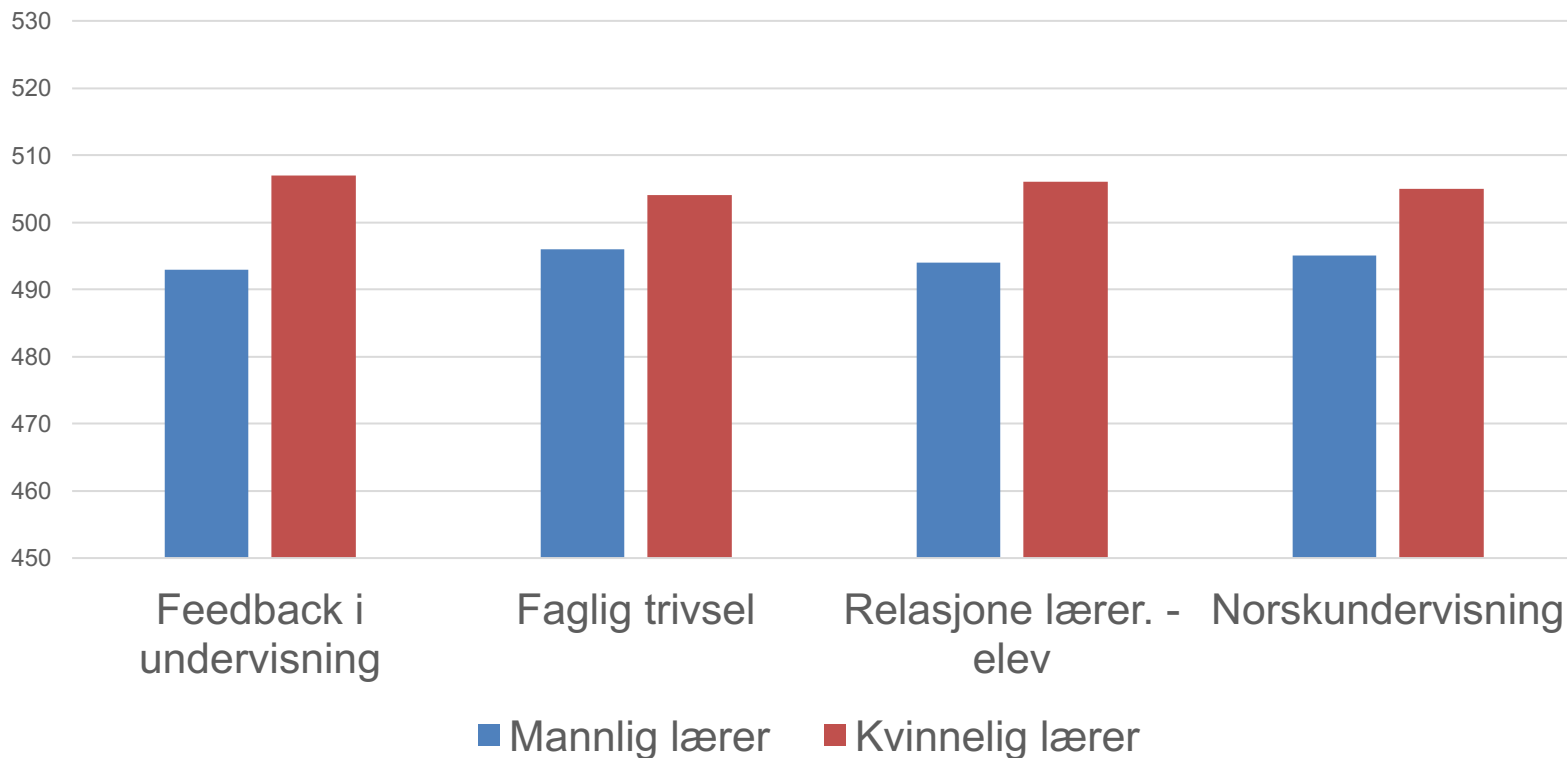
Forskjeller mellom gutter og jenter i lærervurderinger ut fra lærers kjønn

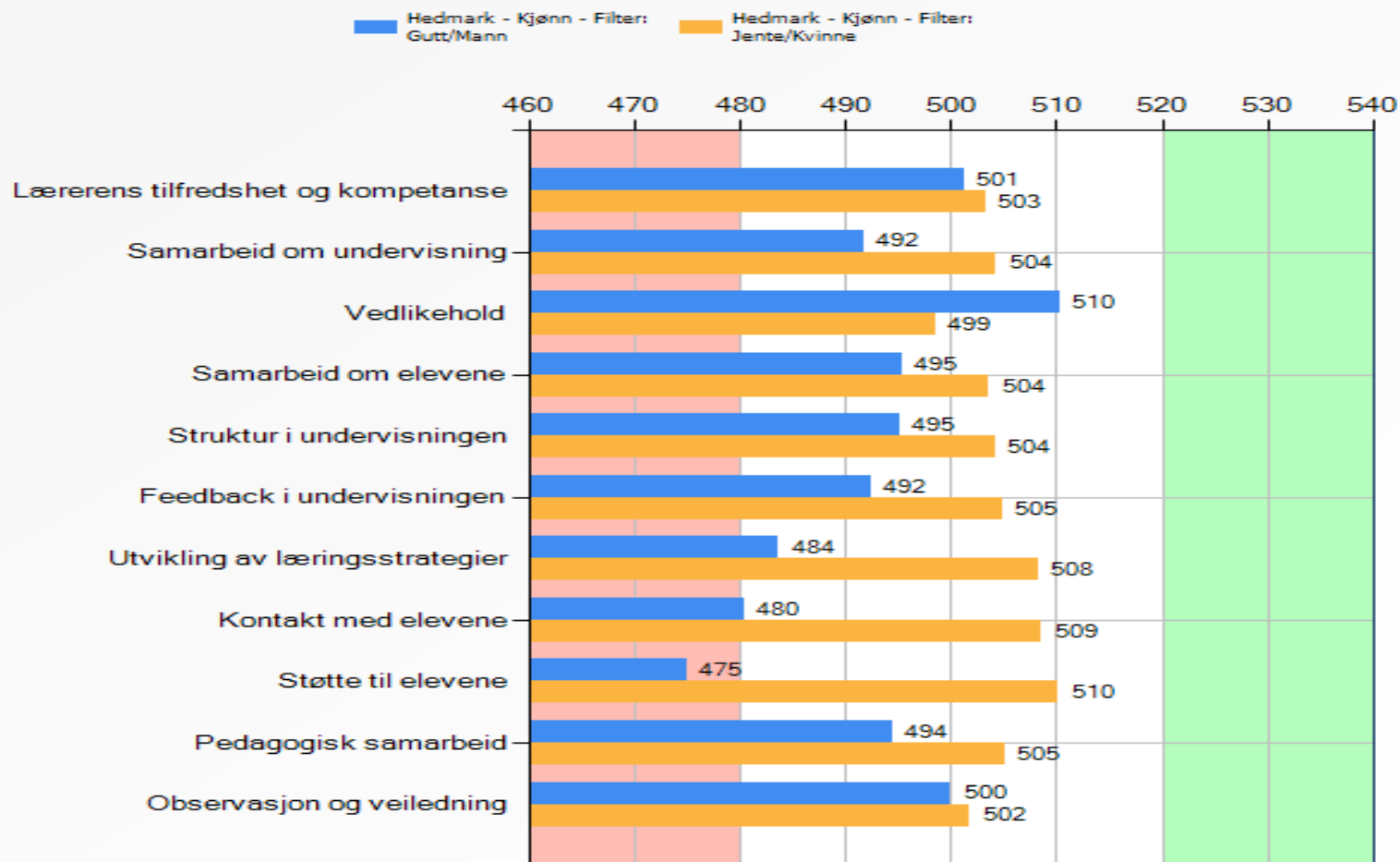
Område	Mannlig lærer	Kvinnelig lærer
Skolefaglige prestasjoner	38	22
Motivasjon og arbeidsinnsats	66	52
Sosial kompetanse - tilpasning	79	62

Forskjeller i elevvurderinger - mannlig og kvinnelig kontaktlærer

Elevvurderinger og kontaktlærers kjønn

Konklusjon og drøfting av funnene

- Mannlige lærere vurderer at det er større forskjeller mellom gutter og jenters kompetanse og motivasjon enn det kvinnelige lærere gjør.
- Forskjellene forklares av at det er guttene som vurderes mer negativt av mannlige lærere
- Elevene skårer mer positivt på sentrale undervisningsvariabler når de har kvinnelige kontaktlærere.
- Vurderingskriterier bør sammen med syn på elevene drøftes inngående i skolene.

Spesialundervisning

Forskjeller i skolefaglige prestasjoner

Elevgruppe	Gjennomsnitt	Standardavvik	Cohens d
Ikke spesial- undervisning	4,11	1,01	
Spesial- undervisning	2,43	1,00	1,56 *

* $F = 3171,99$, Sig $p < ,000$

Spesialundervisning og foreldres utdanningsnivå

	Grunnskole	Yrkesfaglig vgo	Allmennfag vgo	1 – 3 års høyere utdanning	> 3 års høyere utdanning
Spesialundervisning	11,8 %	8,3 %	6,2 %	4,3 %	3,8%

Konsekvenser

- Elever som mottar spesialundervisning skårer 2,43 i gjennomsnitt av prestasjoner i norsk, matematikk og engelsk.
- Dette faglige nivået innebærer at denne elevgruppen har ca. 14 % sannsynlighet til å fullføre og bestå videregående opplæring
- Den samfunnsmessige nytten av spesialundervisning i grunnskolen ser ut til å være marginal.
- Omlag 50 % av elever som mottar spesialundervisning har assistent. Effekten av assistent på elevers læring er fra ingen til negativ:
 - Unødvendig avhengighet, lav oppmerksomhet, lav kompetanse
 - Seperasjon fra klassekamerater (i klasse), stigmatisering

Sosial kompetanse som uttrykk for det 21 århundres ferdigheter

	Tilpasning til skolens normer	Selvkontroll	Positiv selvhevdelse	Empati	Motivasjon/ arbeidsinnsats	Skolefaglige prestasjoner
Sosial kompetanse 1, Tilpasning til skolens normer,	1	,697**	,509**	,264**	,783**	,541**
Sosial kompetanse 2, Selvkontroll,	,697**	1	,517**	,232**	,519**	,306**
Sosial kompetanse 3, Positiv selvhevdelse,	,509**	,517**	1	,639**	,510**	,392**
Sosial kompetanse 4, Empati og rettferdighet,	,264**	,232**	,639**	1	,306**	,257**
Motivasjon og arbeidsinnsats,	,783**	,519**	,510**	,306**	1	,638**
Skolefaglige prestasjoner,	,541**	,306**	,392**	,257**	,638**	1

Elevvurderinger sosiale områder

	Sosial trivsel	Sosial isolasjon	Sosialt miljø	Relasjon lærer elev	Sos. komp selvhevd.
Sosial trivsel	1	- ,63	,60	,41	,22
Sosial isolasjon	- ,63	1	- ,48	- ,26	- ,23
Sosialt miljø	,60	- ,48	1	,54	,15
Relasjon lærer elev	,41	- ,26	,54	1	,13
Sos. komp selvhevd.	,22	- ,23	,15	,13	1

Tilpasning og kjønnsforskjeller

Område	Gjennomsnitt	Standardavvik	Cohens d
Sosial kompetanse – tilpasning gutt	2,93	0,64	
Sosial kompetanse - tilpasning jente	3,35	0,56	0,67

Premieres og verdsettes det en tilpasningsatferd som jenter ikke er tjent med og som heller ikke er i samsvar med ferdigheter som kreativitet, samarbeid o.l.?

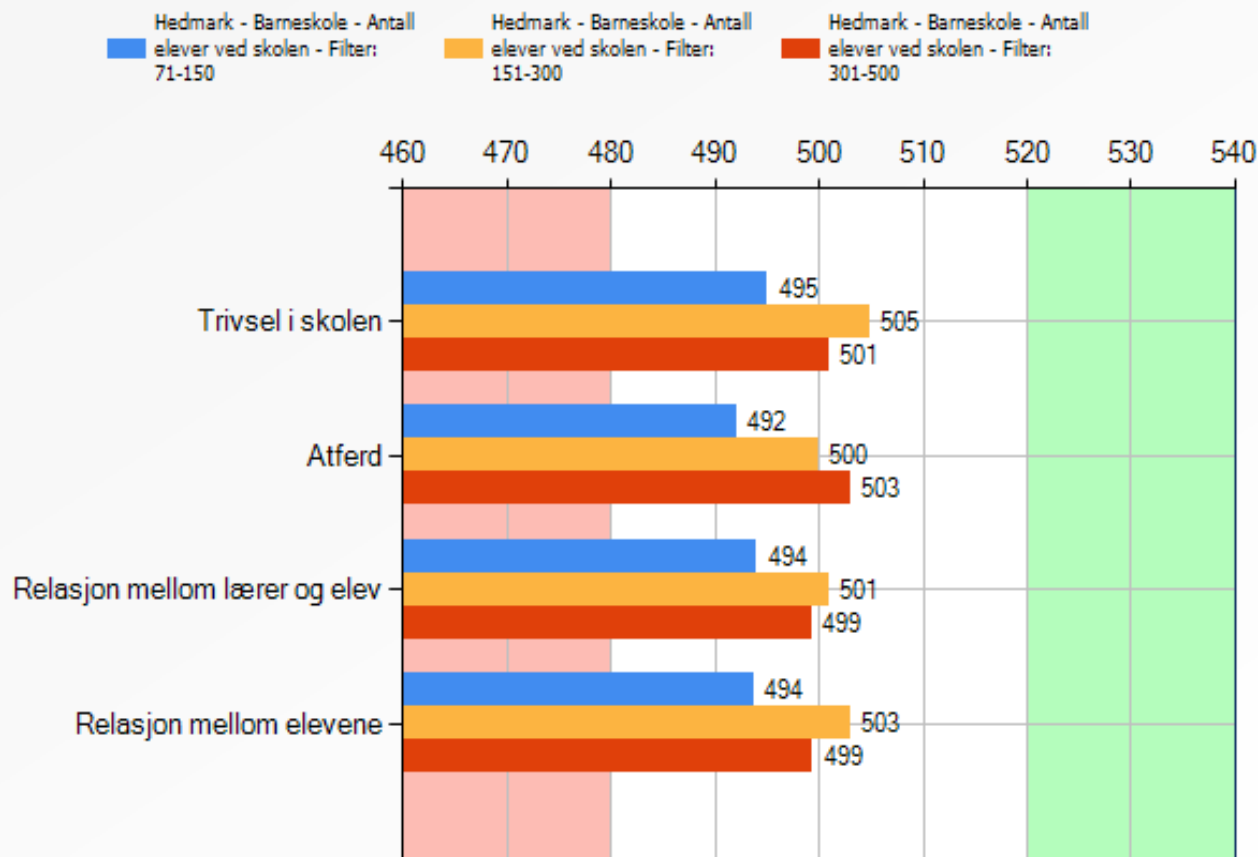
Skoleledelse

	Snitt	Std. avvik
Tid til pedagogiske oppgaver	3,32	0,61
Tid til kartleggingsresultater	2,91	0,87
Pedagogisk samarbeid	3,96	0,47
Kompetanseheving	4,00	0,56
Observasjon og veiledning	2,85	0,57
Utvikling og tilfredshet	3,68	0,49
Samarbeid med skoleeier	3,28	0,70
Lærer støtte	3,33	0,46
Basisfag	3,41	0,38
Praktisk estetiske fag	3,29	0,48

Skolestørrelse og lærertetthet - småskoletrinn

Hedmark skolestørrelse, utvalg og svarprosent

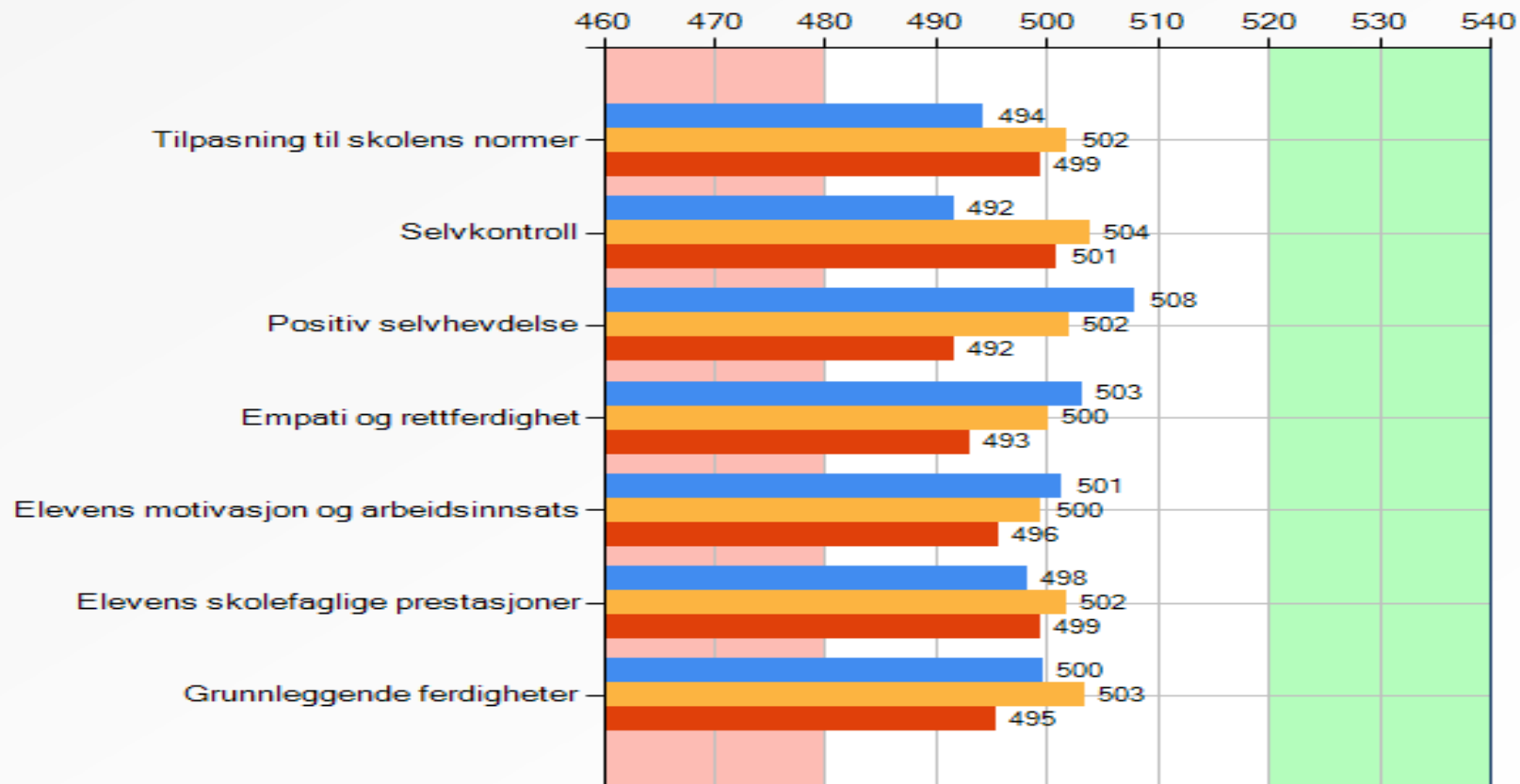
Utvalg	Inviterte m/samtykke	Besvarte	Svarprosent
71-150 elever	1 582	1 578	99,7%
151-300 elever	2 547	2 536	99,6%
301-500 elever	2 375	2 362	99,5%

Hedmark - 1.Trinn - 2.Trinn
- 3.Trinn - 4.Trinn - Antall
elever ved skolen - Filter:
71-150

Hedmark - 1.Trinn - 2.Trinn
- 3.Trinn - 4.Trinn - Antall
elever ved skolen - Filter:
151-300

Hedmark - 1.Trinn - 2.Trinn
- 3.Trinn - 4.Trinn - Antall
elever ved skolen - Filter:
301-500

Små skoler og økt lærertetthet

- Elever som går i små klasser på 1. til 4. trinn i Hedmark dvs. mindre eller lik 20 elever opplever ikke et bedre læringsmiljø enn elever i større klasser og skoler
- Elevene i de små klassene har ikke bedre faglige og sosiale ferdigheter enn elever i større klasser.
- Økt lærertetthet ser ikke automatisk å øke kvaliteten på undervisningen og læringsmiljøet.

Det bør ikke være såkalt ”sunn fornuft” som skal styre skoleutviklingen og opplæringstilbudet i Hedmark.

Konklusjoner

- Det er store variasjoner i skoler, mellom skoler og til dels mellom kommuner i kvalitet på læringsmiljø, undervisning og elevenes sosiale og faglige læringsutbytte
- Bakgrunnsvariabels som foreldres utdanningsnivå og kjønn betyr for mye for hvordan det går med deg i skolen.
- Skoleeier bør følge opp og støtte skolene direkte i arbeidet med å omsette skolens resultater til ny og forbedret pedagogisk praksis.
- Noen områder framstår ut fra kartleggingsundersøkelsen som viktig: skoleledelse og skolekultur, læringstrykk i fag, spesialundervisning, forventning om mestring, sosiale ferdigheter.

Effektive tiltak for å øke kvalitet og redusere sosio-økonomiske forskjeller (Mitchell, 2015)

- Kommunenenivå:
 - Unngå skoler med en for stor andel av elever med utfordringer.
 - En inkluderende tilnærming – unngå segregering av elever ut fra ferdighetsnivå
 - Etabler tidlig innsats og forebyggende innsatser
 - Driv et aktivt tverrfaglig samarbeid

Effektive tiltak på skolenivå (Mitchell 2015)

- Det må utøves en læringsorientert skoleledelse med fokus på resultater og kompetanseutvikling hos lærere.
- Engasjer foreldre i egne barns læring og skolegang
- Ha et særlig fokus på de grunnleggende ferdighetene lesing, skriving og regning.
- Vær oppmerksom på kombinasjonen lav sosioøkonomisk status, etnisitet og kjønn.
- Etabler et system for oppfølging av elevenes progresjon
- Skoler som gjør det bedre enn forventet har læringsorientert skolekultur med trygghet, støtte, gode sosiale relasjoner og sterk skoletilknytning.

Effektive tiltak på klassenivå (Mitchell, 2015)

- Implementer en undervisning som tilgjengelig og realistisk for alle elever
- Ha høye og realistiske forventninger til alle elever
- Anvend forskningsbaserte undervisningsstrategier:
 - Samarbeidslæring
 - Feedback og formativ vurdering
 - Vektlegging av læringsstrategier og gradvis selvregulert læring
 - Tydelig klasseledelse og direkte instruksjoner
 - Et trygt læringsmiljø uten mobbing og andre krenkelser
 - Trening av sosiale ferdigheter